

UPRAVLJANJE RUDARSKIM OTPADOM U REPUBLICI SRBIJI

dr Dragana Jelisavac Erdeljan

Šef Odseka za rudarstvo

Ministarstvo rudarstva i energetike Republike Srbije

ŠTA JE RUDARSKI OTPAD

- ▶ Članom 3, tačka 44 Zakona o rudarstvu i geološkim istraživanjima (Sl.glasnik RS broj 101/15) definisan je pojam rudarskog otpada:

„rudarski otpad je otpad nastao od ekstraktivne industrije, odnosno otpad nastao prilikom geoloških istraživanja, eksploatacije, pripreme i skladištenja mineralnih sirovina, kao i otpad dobijen u procesu pripreme rude koji podrazumeva mehanički, fizički, biološki, toplotni ili hemijski postupak, (izmena dimenzija, separacija i izluživanje, prerada ranije odbačenog otpada), isključujući topljenje, termo procese proizvodnje (osim pečenja krečnjaka) i metalurške procese, kao i naftna isplaka.“

- ▶ Upravljanje rudarskim otpadom usklađeno je sa načinom upravljanja ovom vrstom otpada u EU transponovanjem Direktive 2006/21 u domaću regulativu kroz **Uredbu o uslovima i postupku izdavanja dozvole za upravljanje otpadom, kao i kriterijumima, karakterizaciji, klasifikaciji i izveštavanju o rudarskom otpadu** (Сл. Гласник РС бр. 53/2017), čija primena počinje 2020. godine, što je ujedno i početak implementacije direktive.

ZAŠTO JE UPRAVLJANJE REGULISANO POSEBNIM AKTOM

- Rudarski otpad je specifičan otpad
- Zašto?

1. **Količine.** U pitanju su milioni m³ čiji uticaj na životnu sredinu može biti ogromnih razmera. Takođe, specifična tehnologija otkopavanja, transporta i odlaganja zahteva posebno bavljenje ovom vrstom otpada.

2. U velikom broju slučajeva i dalje **sadrži korisne mineralne sirovine** koje se mogu ekstrahovati u budućnosti

3. **Aspekt opasnosti** ovog otpada po životnu sredinu, zdravlje ljudi i sigurnost ljudi i objekata nije samo u sadržaju opasnih i štetnih materija, već i u potencijalnoj fizičkoj nestabilnosti odloženih masa.

- jednom reči – potencijal rudarskog otpada je veliki – kao zagđivača, ali i kao potencijalne sirovine koja to može postati u određenom trenutku kada to naučno – tehnološki stepen razvoja dozvoli.

KAKO SE DO SADA UPRAVLJALO RUDARSKIM OTPADOM

- Naša rudarska tradicija, kao i regulativa koja reguliše oblast eksploatacije mineralnih sirovina je upravljanje otkopavanjem, transportom i odlaganjem otpada, kao i praćenje stanja na odlagalištima regulisala kroz kvalitetna zakonska rešenja na odgovoran način, poštujući pravila struke i prateći savremene tehnologije.

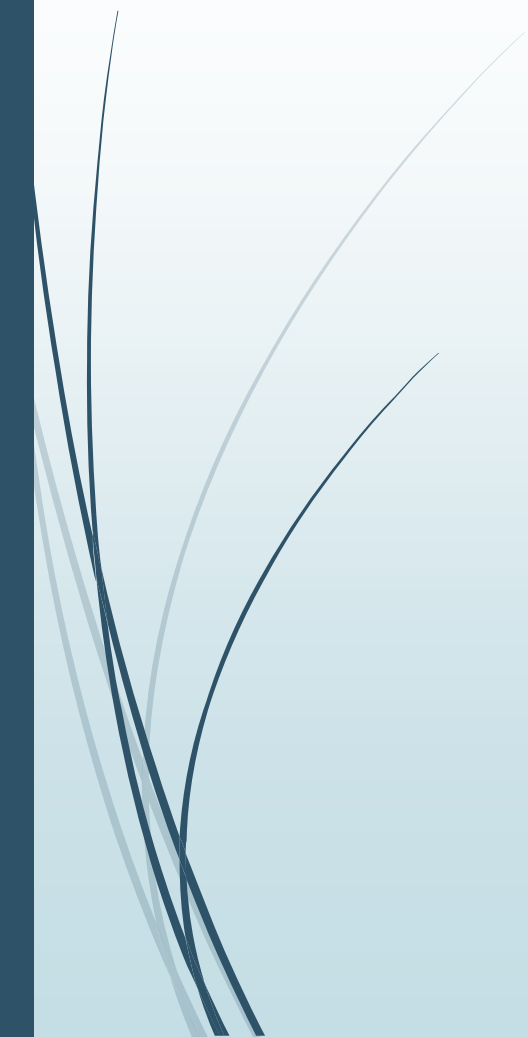
NOVINE PREDVIĐENE UREDBOM

- **Operater** je privredno društvo odnosno drugo pravno lice i preduzetnik, odgovorno za upravljanje rudarskim otpadom u skladu sa zakonom kojim se uređuje oblast rudarstva i geoloških istraživanja uključujući i privremeno skladištenje rudarskog otpada, kao i tokom perioda rada deponije i nakon njenog zatvaranja;
- **Držalac** rudarskog otpada je proizvođač rudarskog otpada, odnosno privredno društvo ili drugo pravno lice ili preduzetnik, koje je u posedu otpada, koje je steklo svojstvo nosioca eksploatacije i/ili nosioca istraživanja u skladu sa odredbama Zakona
- Operater i držalac može biti isto lice. Takođe, držalac može upravljanje otpadom preneti na drugo lice (operatera)
- Dozvolu za upravljanje rudarskim otpadom izdaje Ministarstvo, odnosno nadležni pokrajinski organ
- **Dozvola** se izdaje u skladu sa planom upravljanja rudarskim otpadom, odgovarajućim aktom iz oblasti zaštite životne sredine i odobrenja nosioca eksploatacije/istraživanja. Operater između ostalog, planom definiše karakter otpada i kategoriju odlagališta, način upravljanja i izveštavanja i dr. definisano članom 6. Uredbe.
- Revizija dozvole za upravljanje rudarskim otpadom predviđena je na period od 5 godina.
- **Zainteresovana javnost** je uključena u donošenje odluke o izdavanju dozvole za upravljanje rudarskim otpadom.
- posebna pažnja posvećena je upravljanju **odlagalištima A kategorije**. Ova vrsta odlagališta proglašava se u skladu sa Uredbom ukoliko se u ovakve deponije odlaže otpad koji sadrži štetne materije iznad dozvoljenih vrednosti ili opasne materije, ili je deponija fizički nestabilna pokretanje odloženih masa može ugroziti bezbednost ljudi i objekata.

PAR REČI O PROJEKTU KATASTAR RUDARSKOG OTPADA – IPA2013

- Direktiva 2006/21 propisuje obavezu izrade **inventara rudarskog otpada** na teritoriji države. Upravo ova obaveza bila je inicijalni pokretač ideje da predložimo izradu Katastra rudarskog otpada na teritoriji RS kao IPA projekat koji se finansiraju iz pretpristupnih fondova EU.
- 2013. godine prihvaćen je predlog projekta čija je vrednost 2,1 milion evra. Realizacija je otpočela u februaru 2017. i trajaće tri godine.
- Jedan od rezultata projekta je Katastar odlagališta rudarskog otpada na teritoriji RS u vidu digitalne baze podataka, što će predstavljati osnov za kvalitetno praćenje stanja na odlagalištima, kao i mogućnost intervencije države na kritičnim lokacijama.

HVALA NA PAŽNJI!